

Dien altijd bezwaar in bij boetes voor vang- en laadletsel

Star boetebeleid NVWA door gemis praktijkgevoel

Het boetesysteem bij optreden tegen aanvoerschade voldoet niet. De boetes zijn nogal vaak buiten proportioneel en de vaststelling van de feiten roept ook veel vraagtekens op. „Kijk naar de praktijk en besteed het boetegeld aan nog verdergaande welzijnsverbeteringen; dan heb je een win-winsituatie”, zegt veterinaire jurist Frank Peters.

In de pluimveehouderij grijpt de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) fors in bij relatief kleine overtredingen en een stroom van boetes is het resultaat. „Maak daarom altijd bezwaar zodat je geen verdubbeling en opeenvolgende verhogingen gaat krijgen”, zegt veterinaire jurist Frank Peters. Hij is begaan met vleeskuikenhouders en betrokkenen die torenhoge boetes opgelegd krijgen vanwege met name vang- en laadletsel.

„Het gaat om een relatief kleine misstap die grote gevolgen heeft. Dat vind ik onterecht.” Als juridisch-veterinaire adviseur had Peters afgelopen jaren enige honderden zaken betreffende welzijnsboetes, waaronder met name vang- en letselschade. Als jurist met veel ervaring met en kennis van de vleesindustrie en slachterijen kan hij deze zaken op inhoud beoordelen. Frank Peters weet hoe de procedures lopen aldus een van zijn klanten; een vleeskuikenhouder die met goed gevolg NVWA-boetes voor vang- en letselschade aanvocht. Peters: „Wat bij mij het meeste indruk maakt, is het feit dat eerlijke hardwerkende boeren die werken voor kleine marges, vaak onterecht (te) hoge boetes opgelegd krijgen. Ik heb klanten die de NVWA hebben gesmeekt om te komen kijken bij het vangen en laden van hun kuikens. Er komt niemand kijken hoe het beter zou moeten kunnen maar zij krijgen – ondanks hun permanente inspanningen – wel hoge boetes. Zij zijn ten einde raad.” Voedselveiligheid-, agrarisch- en veterinaire recht is ingewikkeld: Europese regelgeving en nationale regelgeving lopen door elkaar en zijn complex. Daarom is de rechtbank Rotterdam aangewezen als

expertise-rechtbank. Verschillende rechters leggen zich daar toe op deze zaken. De rechtspraak heeft niet altijd voldoende voeling met de praktijk is de ervaring van Peters. „Rechters hebben niet genoeg voeling met de praktijk en volgen daarom soms bijna voetstoots de deskundigen van de NVWA. Ze willen en kunnen de verantwoordelijkheid niet nemen. Ook NVWA-medewerkers, enkele uitzonderingen daargelaten, missen vaak deze aansluiting met de praktijk omdat op afstand geoordeeld wordt.” Hij oppert oplossingen als een kijkje nemen op praktijkbedrijven, filmen of metingen verrichten.

Maak bezwaar

Het aantal welzijnsboetes loopt gedurende de afgelopen jaren in de duizenden. De boetennummers worden doorgenummerd dus dat is te volgen. De jurist schat in dat 10 tot 25 procent van de vleeskuikenhouders bezwaar maakt tegen de boetes van NVWA.

„Het kan toch niet zo zijn dat de overige vleeskuikenhouders de boetes zomaar betalen? Door het betalen van de boete, beken je ook schuld. Daarnaast speelt oprechte schaamte misschien iets verkeerd gedaan te hebben, ook een merkbare rol. Ik adviseer iedereen om direct bezwaar aan te tekenen. Dat kan met een eenvoudig briefje waarbij je ook uitstel van betaling aanvraagt.” Na het indienen van een bezwaar bepaalt het wettelijk stelsel dat de pluimveehouder gedurende de proceduurtijd gevrijwaard is van verhogingen van boetes voor dezelfde feiten. Peters heeft

klanten die in een jaar tijd tien boetes kregen. „We dienden telkens bezwaar in. Doel is het geconstateerde te toetsen aan de praktijk, documenten en gang van zaken en de boete van tafel te krijgen of de boete te matigen tot een reële proportie.”

De procedures lopen lang: veel bezwaren tegen opgelegde boetes van 2018 en eerder zijn nog niet uitgeprocedeerd.

Resultaten

Na het afleveren van vleeskuikens krijgt de vleeskuikenhouder bij meer dan 2 procent afkeuringen een waarschuwing of voornemen tot boeteplegging. Binnen veertien dagen moet de pluimveehouder reageren met een zienswijze.

„Resultaat is dat bij 10 procent de boete

„**Zet boetegeld in voor welzijnsverbetering; dat is win-win**

dan verlaagd wordt of geschrapt.” In 90 procent van de gevallen volgt een boetebeschikking.

Binnen zes weken kan bezwaar ingediend worden dat vervolgens wordt afgewezen of gegrond verklaard. De ervaring van Peters is dat bij 25 tot 40 procent van de zaken waarop bezwaar ingediend wordt, het bezwaar (deels) wordt gehonoreerd en de boete (deels) kwijt wordt gescholden. De beroep- ▶

Veterinair jurist Peters maakte afgelopen jaren al vaak succesvol bezwaar tegen aan vleeskuikenhouders opgelegde vang- en letselschadeboetes.

stermijn bij afwijzing van het bezwaar is zes weken.

Bij afwijzing wordt de zaak door de rechtbank van Rotterdam behandeld. Daarna heeft de vleeskuikhouder zes weken om in hoger beroep te gaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (Cbb). „De zaken van 2018 liggen nu bij het College van Beroep. Een lange procedure. In die vier jaar zijn de boetes niet verhoogd. Het maken van bezwaar heeft dus altijd zin”, licht Peters toe.

Buitensporig hoog

Boetes worden in bepaalde, vooraf vastgestelde categorieën opgelegd. In de praktijk is de laagste boete 1.500 euro tot 2.500 euro. Na verdubbelingen en verhogingen lopen de boetes op tot 10.000 en meer euro.

Normaliter is de reden van indienen van

voelt vaak als willekeur.”

De tweede reden om bezwaar te maken is ontkennning van opzet en schuld bij het betalen van de boete.

Als derde reden noemt de raadsman de reële kans dat een vleeskuikhouder zijn gelijk krijgt. Hij noemt beginpercentages van 15 tot 20 procent, maar nu is de kans intussen hoger vanwege de groeiende jurisprudentie. Als de rechtbank uitspraak doet in een boetebeschikking en de boetes teruggeeft, dan worden ook de procedurekosten grotendeels vergoed.

„De boetes voor vang- en laadletsel en voetzoollaesies zijn in verhouding tot de boetes in andere rechtsgebieden zoals het verkeersrecht, enorm hoog. De laagste boete is 1.500 euro. Hoe hard moet je daarvoor rijden op de snelweg?”, vraagt de adviseur zich af. De feiten zijn meestal niet zo zwaar als de overheid doet voorkomen. Het begint te lijken op het gebrek aan de juiste maat uit de toeslagenaffaire.

Elke boetezaak anders

De prijs van de procedure mag geen belemmering zijn voor het maken van bezwaar. „Elke boetezaak is anders. We bekijken naast het boeterapport het keuringsbewijs van het pluimveebedrijf, afkeuringsrapporten, hokkaarten, medische interventies en database Avined. Ik heb die allemaal gelezen voor een zaak en schrijf zelf de eindtekst. Ik probeer altijd in overleg te blijven. Ik ben ook consument en wil dat het productieproces klopt. Pas wanneer zaken echt op de verkeerde manier aangepakt worden, dan is een boete rechtvaardig. Dat is lang niet altijd het geval.”

Argumenten tegen de boetes zijn heel

divers. „Alle overtredingen worden achteraf vastgesteld. Er moeten waterdichte bewijzen zijn dat de overtredingen plaats hebben gevonden een halve dag eerder, in de stal. Feiten moeten onomstotelijk vaststaan en niet alleen volgens subjectief oordeel van een inspecteur. Er zijn veel momenten waarop het mis kan gaan in de tijdlijn van stal naar slachterij.”

Bij de bezettingsnorm stuit het Peters tegen de borst dat een kleine overtreding direct veel geld kost. Bezetting is gebaseerd op berekeningen. Hetzelfde geldt voor aantal opgezette kuikens of ingelege broedeieren. Ze zijn nooit exact geteld, maar staan genoteerd op afleverbewijzen. Stel dat een broederij per ongeluk 1.000 kuikens extra levert op papier en stel dat 1 of 2 procent van de broedeieren niet uitkomt? In de praktijk gaat er dan weinig mis op stal, maar de boetes zijn hoog en oplopend.

Boerenzoon

Peters, boerenzoon en al van jongs af aan betrokken bij de agrarische sector, treedt al jaren op voor slachterijen, vleesverwerkers en voedselproducenten. „Wanneer het gaat om het produceren en vermarkten van voedsel, komt een breed scala aan regels in beeld; regels die van toepassing zijn op het gebied van product- en voedselveiligheid. Als ondernemer is het niet altijd eenvoudig om de geldende en veranderende regelgeving in beeld te hebben en aan de daaruit voortvloeiende eisen te voldoen. Wanneer niet (geheel) voldaan wordt aan de gestelde eisen, heeft dit vervelende consequenties in de verhouding tot de handelspartners en de toezichhouders, waaronder de NVWA en de Arbeidsinspectie”, aldus Peters die een van de

weinig veterinaire juridische adviseurs in Nederland is. Het feit dat er weinig veterinaire juridische adviseurs zijn baart hem wel zorgen. „De meeste studenten en juristen die zich verdiepen in dit rechtsgebied, zijn geïnteresseerd in een werkplek en loopbaan binnen de controlerende overheid of aan de kant van de welzijnsinstanties. Daar is niks mis mee, maar het zou goed zijn bij hen meer belangstelling en betrokkenheid te zien richting producenten en consumenten. Dat zou het vinden van gedreven en geschikte medewerkers en opvolgers voor mijn vakgebied erg ten goede komen. Het is een uitdagend vakgebied”, zegt de gedreven veterinaire jurist enthousiast.

Zoek verbeterpunten

De pluimveesector heeft behoefte aan een eerlijke en transparante voedsel- en warenautoriteit die zorgt voor een label aan de Nederlandse pluimveeproducten. Onder invloed van groene politieke partijen en de groene beweging in de maatschappij gaat de NVWA strenger controleren zoals zij aangaf in het persbericht van 3 maart 2021. „Met als gevolg meer boetes en meer vragen. En het wordt een vicieuze cirkel die steeds verder van de praktijk af komt te staan.” Veel mensen binnen de NVWA zijn te weinig bekend met de praktijk op de werkvloer bij de voedselproductie in Nederland: hoeveel energie en passie de veehouders investeren, de lage marges en het hoge kwaliteitsniveau van de

voedselproductie in Nederland en welke praktische problemen en verschillen je op de werkvloer ziet. De NVWA wil meer geld en wil laten zien wat zij daarvoor doet en kiest, zeker ook in verkiezingstijd, voor verscherping van toezicht. Dat levert vragen op van politieke partijen; suggestieve vragen die de sector in diskrediet kunnen brengen. De manier van aanpak door de NVWA gaat te vaak uit van argwaan en te weinig vertrouwen in de pluimveehouders. „Kijk samen met hen naar wat er verbeterd kan worden. En geef pas boetes als er echt op een verkeerde manier gehandeld wordt”, adviseert Peters.

Overbelicht

Vang- en letselschade lijken overbelicht bij de NVWA. „Het lijkt erop dat we al procederende meer boetes ongedaan kunnen krijgen. De NVWA gaat nu strenger controleren, ook de vangbedrijven. Dit dubbel daderprofiel is juridisch interessant; wie is voor wat verantwoordelijk?” De link naar slachterijen is dan ook snel gemaakt. De NVWA zou meer op controle en begeleiding dan op handhaving moeten focussen. „Vang- en letselschade is eigenlijk al een verkeerde term. Daarmee wordt gesuggereerd dat de oorzaak altijd het vangen van de kuikens is. Dat staat lang niet altijd onomstotelijk vast”, pleit Peters. De Nederlandse pluimveehouders zijn goed in verantwoorde productie van

diervriendelijk en veilig voedsel. Daar zit Frank Peters graag de schouders onder. Als burger vindt Peters het saldo van opgelegde en betaalde boetes het meest pijnlijk. „Dat loopt in de vele duizenden euro's. Als dat geld ingezet zou worden

9 Betaal geen boete want dan beken je schuld

voor het verbeteren van dierenwelzijn zou het een walhalla voor de vleeskuikens zijn. Nu gaat er een enorm kapitaal verloren. Daarmee zijn veel investeringen op innovatie en dierenwelzijn te realiseren. Mijn ervaring is dat vleeskuikenhouders het beste willen voor hun dieren en bereid zijn uitleg over hun handelen te geven. Ze hebben hart voor hun dieren en hun zaak en geen enkel belang bij welzijnsschendingen. Ik ervaar dagelijks hun passie voor de dieren en het vak en ben blij met klanten die je slimmer maken en eerlijk en transparant zijn.”

Tekst: Monique van Loon
Beeld: Susan Rexwinkel

@ Heeft u vragen en/of opmerkingen, neem dan contact op met de redactie via redactie@pluimveeweb.nl of tel. 0314 - 62 64 38.

9 Doel NVWA is niet handhaving maar controle en begeleiding

een bezwaar je gelijk halen. Dan zijn er bij vang- en laadletsel nog meer redenen om bezwaar te maken: door het indienen van een bezwaar wordt de verhoging van de boetes geblokkeerd.

„Bij vang- en laadletsel staat letterlijk in de regels: indien er geen vijf jaar is verlopen sinds de vorige boete, dan wordt de boete verhoogd met het bedrag van de voorgaande boete. Die verhoging is buitensporig hoog, onvoorspelbaar en

Advies op juridisch-veterinair gebied

Als Limburgse telg uit een boerenfamilie ging Frank Peters (59) na het gymnasium rechten studeren en specialiseerde zich daarna in het veterinaire en levensmiddelenrecht: een combinatie van Europees en Nederlands recht met betrekking tot voedsel en dieren.

Met zijn kantoor WZ Advies in Rijen (NB) en Utrecht verleent hij, samen met 3,5 medewerkers, advies op juridisch-veterinair gebied voor slachterijen, vleesverwerkers, veehouders en overige voedselproducenten. Voor het boetebeleid van de NVWA en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid hanteert WZ Advies speciale tarieven en vaste prijzen. De prijs van de procedure mag geen belemmering zijn voor het maken van bezwaar. Voor spoedgevallen zoals schorsing of slachtverbod is het kantoor 24/7 bereikbaar. Op het gebied van bestuursrecht is de expertise van WZ Advies het verweer tegen overheidsbesluiten en bestuursrechtelijke boetes, en het indienen van verzoeken tot schadevergoeding.